

ԱՐԴԱՌՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՀԱՏԻ Հ Մ Ի Թ Ա Լ Ի Բ

ԿԵ ՀՐԵՏՈՐԻԱԿԱՆ ԶՈՐԵՊԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐ ՇԵՐԵՐՈՒ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՏԻ Հ Մ Ի Թ Ա Լ Ի Բ

Յ. Գ. ՍՊԱՐԱՊԵՏ

Համարատու — Տնօրեն

Տ Ա Ր Ե Դ Ի Ե Կ Ա Ն Ի Ի Կ

ԽՅՄԻՐ Օսմ. սակի 1
ԿՈՒՐՄԱՐ Մշակույթ 6
ՕՏՄԻՐ ԵՐԿԻՐ Ձրանք 25

Ե Ա Ն Ո Ւ Տ Մ Դ Ի Ե

3 զրույց արդյ. ՄԵԿԱՆԻԿԱ
2 զրույց ԵՐԿԻՐ ԱՆԳՈՍՏ
60 փորագ. ԵՐԿԻՐ ԱՆԳՈՍՏ

Պ. Գ. ՊԱՐԱՊԵՏՈՐ

Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱՋԱՐԱՆ, Կրտսերիս բաժանորդագրուածան եւ ծանուցման վե-
րաբերուլ բոլոր գործերը: Շնչեմիւր ճատադի Զինկըրարա Ֆէրիսանէ

Ար եւ Ե զրուածին, յօդուած կամ նամակ, որ ուղղուի Տնօրենութեան
կը վերաբերի, տնօրենին կը դիմուի: Մէկվի խան Թիւ 17

ԽՅՄԻՐ, ՅԱՐԱԹ 13/25 ՀՈՎՏ 1884

ՆԵՐՈՒՆԴԵՐԵԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ի ԶՄԻՐ ԲԱՂԱՐԸ

Բ

ՆԻՐՈՒՆԴԵՐ ԵՐ ԲԵՐՈՅԵՐԵՆ
ՇԵՐԵՐՈՒ ՄԻՐՈՒՆԵՐ

Ընդհանուր կերպով ընդուն-
ուած կարծիք մ'է թէ, Խճիւր
քաղաքին, կարեւորութեան ու
յառաջդիմութեան պատճառը
Փոքր Ասիայ առաջին նաւահան-
դիւնն ու մանաւանդ Միջերկրա-
կանի ու Արշակունյաց եզերք
միջոց դանուելով՝ Եւրոպայի հետ
սնրա յարաբերութիւնն ու հա-
ղորդակցութիւններն ունենալն է:
Այս կարծիքը շատ բանաւոր է,
և կրնանք առանց վարանման բ-
անկ թէ ըստ իսկ ճշմարտութիւնն
այդ է:

Ստիպել ինչպէս կրնայ ըլլալ
որ իր այդ երկու գլխաւոր դիւ-
քով լոկ տանահանգ տարիէ ի
միւր սկսած և այդ յիմանի մեծ
բրած է իր մեծ յառաջդիմու-
թիւնը, ինչպէս բնած էինք նա-
խորդ անտիւթեան մէջ: Պիտի
փութանք ուրեմն ըստ կարի գո-
հացուելու պատահան մը տալու
շնտա:

Յիշեալ թուականէն շատ ա-
ռաջ Խճիւր ունէր նշանաւոր վա-
ճառականական տուններ, երկու
գլխաւոր ճիւղերու բաժանեալ,
այսինքն ներածական և արտա-
ծական: Բայց առեւտրական մեծ
շարժանն առաջին գարադիւնի
այն տանն բացուեցաւ իրեն, երբ
Այսթիւն և Բասապայի երկաթ-
ուղիք շինուեցան և սկսան մեծ
քանակութեամբ և ամենակարգ
միջոցի մէջ արտադրութեան ճիւ-
ղին վաճառքներն առաւ փոխա-
դրել Տասուր, այսինքն երկաթ-
ուղիք միջոցին տարածութեան
վրայ չմնային, այլ հետզհետեւ,
մասնաւոր քանի մը տարիներէ
ի վեր սկսան իրենց գիծերն ընդ-
արձակ և արդաւորաւոր դաւառին
խորերն երկարել, որով գրեթէ
ամբողջ գաւառին բերքերն ա-
հաղին քանակութեամբ սկսան
կեղծուն ներքերել ի նպաստ և
ի մեծ շարժումն արտադրական
վաճառականութեան՝ որոյ հետ
համընթաց կը ծագի և կ'աճի
նաեւ ներածական վաճառակա-
նութիւնը:

Մինչ մէկ կողմանէ երկաթու-
ղիք այսպէս դաւառին երկու
ամենակարեւոր և ընդարձակ նա-
հանգներուն խորերը թափանձե-
լով, ահաղին քանակութեամբ և
անբաւ գումարներու համապա-
տասխանաւ վաճառք կը փոխա-
դրէին, միւս կողմանէ՝ գաւառին
միջոցնաւոր քանակներն ամենա-
գիւղերն կերպով հաղորդակցու-
թեան մէջ կը դնէին կեղծունին,
այսինքն Խճիւր քաղաքին հետ:
Այս ամենադիմաւոր միջոց և
պատճառ մը կըլլայ նախնադա-
րնակներուն ի կեղծուն խոժ-
լու, առանց սակայն այս երկույն
որեւէ զիտ մը հասցունելու կեղ-

նին: Ներքերուած վաճառքնե-
րով քաղաքին այնքան ընդարձակ
միջերանայներ կը կրկնապատէին
գործերն ու գործողութիւնը
համեմատաբար կը շատայնէ և
ուստի բնականաբար կը պահելին
գործուոր և աշխատուոր, եթէ
երկաթուղիք իրենց ընձեռած
ամենահեշտ անգամիտութեամբ
չընծայէին Խճիւրին անհամար
ներքնադաւառացիներ:

Այսպէս ուրեմն, Խճիւրի վա-
ճառականութեան արտադրական
ճիւղին յառաջդիմութիւնն իր
համբերութեան համեմատու-
թեամբ ի կատար հասած էր որոյ
քանակն հետեւանքն էր անշուշտ
այն մեծ շարժումն որ սկսաւ ըզ-
րայի ըլլալ ներածական ճիւղին
մէջ:

Խճիւր իր դանդաղ բերքերն,
որոյ մէջ գլխաւորներն են Գաւառ-
ափին, բամբակ, թուզ, չամիչ և
մեծ քանակութեամբ արմուիք,
առատութեամբ կարտածելու յե-
րոգա, յԱմերիկա յեղիպոսոս և
աեւրոպեան այլապէս գաւառները:
Ուրեմն, Խճիւրի մեր երկրին ալ ուրիշ
բաղադրիչ պէտքեր կրնար ու-
նենալ, զորս կրնային լցունել իր
հետ առեւտրական հաղորդակ-
ցութեան մէջ եղող երկրները:
Եւ որովհետեւ վաճառականու-
թիւնը, անտեսադատական սկզբ-
մամբ, չղարդանար միօրինա-
կական գործողութեամբ, ուստի
վաճառաց փոխանակութիւնն ի-
րեն գլխաւոր միջոց մը կընտրէ
զարգացման: Յետաձեռք վա-
ճառքի մը փոխարէն, եթէ փո-
խանակ գումարը ներածելու ու-
րիշ վաճառք մը ներածելու մեր
վաճառականութիւնը կրկնակի
չահաւոր պիտի ըլլար, ուստի
այսպէս գործել սկսաւ, և մինչ
բնականաբար նաեւ մէկ կողմանէ
մեր նաւահանգիստէն կը մեկնէին
միւս կողմանէ աւելի մեծ թուով
կըստէին հոն մնալու: Եւ ահա,
ալ սկսած էին Եւրոպայի դանա-
ղան քաղաքացի դանդաղ գոր-
ծարանք մասնաւորապէս աշխա-
տի Խճիւրի վաճառականութեան
հաշույն, Խճիւրի ժողովուրդն
պէտքէն համար, պէտքեր տա-
կայն՝ որոյ անպիտանութիւնն և
անկարեւորութիւնն արհամարա-
նօք և ծիծաղանքով պիտի վճռէր
մեր նախորդ սերունդը: Ապրիլ
և պատուաբերկ ամենադիմաւոր
պիտոյքներն են մարդուս իր լոկ
կենսական և կենդանական գո-
յութեան տեսակէտով, բայց որ-
քան միտքերը կըլարդանան,
գիտութիւնը և արուեստը կը-
ծաղկին, և մասնաւորապէս մեր
երկրին վրայ խոսելով, որքան
Եւրոպայի հետ ունեցած թէ վա-
ճառականական և թէ այլ յա-
րաբերութեանք ու հաղորդակցու-
թիւնը կը մտնեն մեզ, թէ
գարէ դար, ոչ թէ քսան կամ
տասնամեայ չընաններու մէջ՝ այլ
տարուէ տարի և նոյնիսկ օրէ օր
կըլարանան պէտքերու անհամար
բաղմութիւններ: Այսպէս ուրեմն
միմայն ապրուստ, հագուստ և

բնակարան չեն կրնար զմեզ
զոհացունել, երբ կըսենք որ
մասնաւորական և ֆիզիքական հա-
ճոյից գոհացում տուլու համար,
նոյնիսկ այդ հաճոյքներն ինչոյն
ստեղծելու համար հաղորդակ-
դաներ բացուէր են մեր առջև:
Բայց երբ, ինչպէս կամ ինչ
երկաթուղիք բացուէր են այդ
դաները—ժամանակին դանդաղ
ընթացքն անշուշտ կը դար-
ձունէր զայդ հասարակութեան
աշխին, որ տակաւ առ տակաւ
կըստիւրի, մինչև որ հիմնադրե-
կերպարներն այդ պէտքերը ծիշտ
այս կացութիւնն ունէր Խճիւր
այժմ:

Սրբ րեւէ երկրի մէջ, որուն
ընծայած գիւրութեան պատճա-
ռաւ տուրեւտի այնքան կըլարէ
յառաջդիմութիւն մը կըստին,
երբ նոյն երկրին կամ քաղաքին
ժողովուրդն ալ համեմատաբար
կ'աւելնայ բնականաբար, իր
հետեւանք գործող ու գործողու-
թեանց աճման ու յաւելման,
ուստի այդ յառաջդիմութեան
մէջ շահագործութիւնն և շահա-
գիտութիւնն փնտռուելու համար
բեղմնաւոր երեւակայութիւններ
կըլարային, և եթէ ընդունինք
թէ մէկ կողմանէ այդ երեւակա-
յութիւնը կըլարային և կընէին
երկրին ու ժողովուրդը կըլարու-
եկտարութեամբ, միւս կողմա-
նէ ևս նոյն գործողութիւնն
ամենամեծ հաճոյք, ամենամեծ
օգուտ, ամենամեծ գիւրութիւն
և այլն կ'աւելէ ֆիզիքական և
մասնաւորական զարգացումն,
երկրին վաճառականութեան ու-
ստ. հասարակ կենդանաւորու-
թեան:

Այդ շահագործութիւնն ընե-
լու մտքը շինուած երկաթուղիք
առաջին գարադիւնի մը բացին
Խճիւրի վաճառականական և այլ
մեծ շարժման ու յառաջդիմու-
թեան, մինչև որ իրեն հասան
այնպիսի վիճակի մը՝ զոր վերեւ
բացարկայինք: Իրաց այդ վի-
ճակին մէջ կըմնար սպասել ու-
րիշ բեղմնաւոր երեւակայութեան
մը՝ յղացման և ծննդեան, որ-
պէս զի շահագործութիւնն ու-
րիշ կերպարանքով մ'իս ի տես
գար:

Շահագործութեան ցամաքին
վերաբերեալ մասն ի գլուխ հա-
նուած էր, կըմնար ուրեմն ծո-
վուն կամ նաւահանգիստին վե-
րաբերեալ մասին ձեռնարկել, և
մինչ գաւառին ներքնակողմէն
վաճառաց ահաղին քանակու-
թեամբ յիշմիր փոխադրութեան
միջոցը գանուած էր, բնական
էր որ նաւահանգիստն ալ, որ
արտադրութեան միջոցն էր, հա-
մեմատութեամբ մեծ շարժում
մը ստանար և այդ շարժման ի-
րականութեամբ նա այնպիսի վի-
ճակի մը մէջ գորուէր որով կա-
րենար վաճառաց բնականորու-
թեան համար ամեն գիւրութիւն
ընծայելու նաւահանգիստն եր-
թեւեղաւ ամեն կերպ նաւերու
թիւը բաղադրատուած: և հե-
տեաբար բնականորութեան գոր-

ծողութիւնները գոհարարացած է-
ին, ուստի այդ գիւրութեան իրա-
կանութիւնն անհրաժեշտ պէտք
մ'եղած էր:

Երկաթուղիք շինութեամբ ի-
րականացած յառաջդիմութիւն-
ներն ըստ բաւականի տեսանք,
այժմ քննենք թէ բարդական
յառաջդիմութիւնը ինչ ընթացք
ունեցան: Թէպէտեւ այս կէտն
հետագայ հատուածին նիւթ և-
ղող իրողութիւններէն ետեւ ա-
ւելի զգալի եղած է, սակայն ա-
ւելորդ չէ համարուի յիշատա-
կութիւնն մ'ընել անոր վրայ, քա-
նի որ իր սկզբնաւորութիւնն այն
թուականին կը վերաբերի:

Յերեւակայութիւնն ածելով նա-
խորդ հատուածի մէջ նկարա-
գրեալ Խճիւր քաղաքը՝ հեռա-
բնակ կամ նոյն վիճակին անձա-
նօթ րեւէ ընթացող գուցէ այն-
պէս մտածէ թէ, նորա բնակչաց
բարոյական վիճակն ևս քաղաքին
կերպարանաց հետ զուգակոսն
ատիւնան մ'ունենէ:

Այդ մտածումը ընդհանուր
զիւր, և անհամար ընդհանուր
պատճառն է բնակչաց բաղմու-
ղան հասարակութիւններու և եր-
մին իր բաղմնայն բարոյից բա-
ժանեալ ըլլալը: Եթէ մէկ կող-
մանէ մահաճեւտականք, հրէան և
յոյն ու հայ հասարակութեանց
աղքատ և բնակարան գրութեան
մէջ ստորին եղող դասերը կ'ըն-
ծայէին այն բարոյական կացու-
թիւնը՝ զոր ունին այժմ իսկ Փոքր
Ասիայ ուրիշ քաղաքացի մահաճե-
տականք, հրէան և հայն ու յոյնը,
միւս կողմանէ Խճիւր այն ատեն-
ներն ունէր բնակչաց մաս մը՝ որ
բոլորովին հակապատկեր մը կը-
հանդիսանար ատենց, իր նիւթա-
կան, բնակարան և բարոյական
կըլարով: Այդ մտքը կազմուեցին
էին, ինչպէս գիւրին է գուշա-
կել, նախ Եւրոպայից ապա յոյն
և հայ հասարակութեանց այն
նուազաթիւ ընտանիքները՝ որք
իրենց նիւթական հետ կացու-
թեամբ, թէ Եւրոպայի և թէ
տեղաբնակ Եւրոպացից հետ ու-
նեցած յարաբերութեամբ և վեր-
ջապէս քիչ ու շատ զգալի կըր-
թութեամբ ու ընդառաջիտու-
թեամբ, կրնային պարծիլ իր
հաղորդակից արեւմտեան քաղա-
քակրթութեան: Բնական է ու-
րեմն հետեւցնել թէ, Խճիւրի մէջ
գոյութիւն ունեցող այս քաղա-
քակրթեալ փոքրիկ աշխարհին՝
մասամբ հաճոյական և մասամբ
ստիպողական գարձած պէտքե-
րուն համապատասխանող հաս-
տատութիւններէն ևս գոյութիւն
ունենային:

Խճիւր կրնար ուրեմն այն ա-
տենէ պարծիլ թէ ունէր իր բա-
րեկարգ մասնաւոր վարժարան-
ները (գիւղերովի և քերեկեայ),
ունէր իր թատերները, երե-
կոյթները և պարահանդէսնե-
րուն իր նուրբ ճաշակը, իր ֆա-
ներն ու իր ֆաֆէ Եւրոպական
վերջապէս ինչ որ կրնար լցու-
նել այն ատենուան այդ քաղա-
քակրթեալ փոքրիկ հասարակու-

թեան ստիպողական և հաճոյա-
կան պէտքերը:

Ահա այդ վիճակին մէջն էր
Խճիւր, երբ երկաթուղիք շինեց
պաղարկելով՝ եկան մեծ շարժման
ու իրողութիւն մէջ զնեղ դայն եր-
կրին վաճառականութիւնն, ինչ-
պէս տեսանք վերը, որ ըստ օրէ
աճեցաւ, ամեն կարգի վերա-
բերեալ բնակչաց թիւն զգալի
կերպով ստուարացաւ, ուստի
այդ փոքրիկ քաղաքակրթեալ
աշխարհին շրջափակը տակաւ առ-
տակաւ կորոյս իր անմատչելու-
թիւնն և ամբողջ հասարակու-
թեան միջոց դասն սկսաւ անդ-
բաղալել գէպի այն վերնագա-
ւառներն՝ որ կըլարային բնիկ-
բնական լաւ և յոռի զարգաց-
մանը:

Սակայն Խճիւր տակաւին հո-
կանգ չըստիտի առնուր իր այդ-
շարժման մէջ, նա կըստանէր իր
Բարոյական աւարտման Գիտելի
է որ այս երկույնները Բարա-
վանց կիսով լրացած միջոցնե-
րուն կը յանդէս, թէ եւ իրենց
ւոր անցեալէ մը ծագի: Ուստի
ներքին է ըսել թէ Բարաւունք,
իրենց կիսաչին և անկերպարան
վիճակով, տակաւին նշանակու-
թեան արժանի դեր մը չունէին
այդ շարժումին մէջ:

Ուրեմն աւարտելով այս տեղ
սոյն երկրորդ հատուածը, որ
նախորդին մէջ եղած հարցման
պատասխանը մասամբ կըրթու-
ղակէ իր մէջ, յաջորդ հատուա-
ծին կըթուանք պարզել Խճիւրի
յառաջդիմութեան համար Բար-
աւանց լաղացած մեծ դերն ու
նորա ընծայած մասնական այլ
բացարձակ՝ կերպարանափոխու-
թեամբ բացած երկրորդ մեծ
գարադիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ

ԽՅՄԻՐ ԳԱՂԱՌԻՐԵՆԵԼ Ի ՀԱՅ
ԲԱՍՈՒՐԱՆԵՐՈՒ
(Նորոգումներ, րէս 1523)

Սակայն այսպիսի բնակչութիւն-
ներ ոչ միայն Պ. Նորոյի գաղափ-
րին մասին ցոյց տուած սխալներն
մէջ կըտեսնուին, այլ հայերէնի շը-
կատմամբ բրած գիտողութիւններու
մէջ ևս անդալուստ են:

Սրբարեւ լաւագոյն ընդունելու-
թիւն անդեղաւ շարժման շիրտը ըլլալ
թէ և, բայց ու ի կրկնութիւնը շատ
հաւական է որ կամ տարաբան
կամ անտարաբանութեան սխալ մը ե-
ղած լինի:

Գաղով քէ բառին կրնանք ըսել,
թէ ստուգել տաճկերէն լեզուէ առ-
նուած բառ մ'է, բայց ոչ միայն
ընդհանրապէս կըլարուածուի հայե-
րէնի մէջ ընչացք բառին տեղ, այլ
մինչև իսկ Վանեակից եղած Ազգե-
րանի բառարանին աւելի հին բա-
ռարանի մէջ կը գտնուի այն:

Նոյնայն շէտը բառը տաճկերէն
էւրոպական հայերէնն ըլլալով թէ և
կընթանաւ Պ. Նորոյի, բայց ար-
դէն Նորոյ կըլարուի Ազգերանի
հայերէն բառարանին մէջ և բուն իսկ
Նորոյի բառին ետեւ է, ուստի չենք
կարծեր որ սոսկ զգոյն յաւելու-

անհերքելի ընէ՝ զայն գործածել : Մինչդեռ ոչ միայն Պ. Նուսրահան, այլև շատ ուրիշ թարգմանիչները Faire singe՝ նշմայր ընել թարգմանած են :

Ասիէ զատ բոլոր պահպանողա-կանի մը համար անդամ կարծենք անհերքելի չեն կրնար լինիլ այնպիսի օտար բառեր, որոնք հետզհետէ հայացած են ժողովրդեան բերանը, տակաւ ան տակաւ մեռտ գտած են գրող լեզուի մէջ, և ի վերջոյ բա-նարաններու մէջ իսկ ընդունուած են :

Ամեն լեզու ունի օտար լեզուներէ առած բառեր, որոնք մասնաւոր որչափ մը հետզհետէ կազմաւոր- ձիւղ այսպէս մեր նախնիք հինգե-րորդ դարու նման գրականայէն ծոխ ժամանակ մը՝ պարսկերէնէ, յունարէնէ և այլ գրացի ժողովրդե-կերու բարբառներէ և մինչև եբրայ-յեցերէնէ այլևայլ բառեր և ոճեր քաղած են, և ուրիշորդ դարու մէջ՝ արաբերէնէ, իսկ ի վերջոյ՝ լատի-ներէնէ, գաղղիերէնէ, և ստանդար-րէնէ այլևայլ բառեր ևս առած և դանդաղ հայացուցած են : Կրնայ ըս-տիլ որ դէի և նշմայր բառերն ալ այս կարգին կը վերաբերին, ուստի անհնար է ըմբռնել թէ՛ ո՞ր օրէնքի յետևի կարելի է անոնց գործածու-թիւնը դատարարել :

Դիտելի է միանգամայն որ Պ. Նո-սրայր Ասորի-ճառի բառի Ասորի-ճառ-նայ սեռականը նորոգութիւն կը համարի ուստի և անոր գործածութիւնը կը պարտաւէ : Բայց ոչ միայն նորոգութիւն չէ Ասորի-ճառը ըսել՝ այլև շատ ալ ճիշդ է, որքան ալ ընտրելագոյն լինի Ասորի-ճառը, ինչպէս գրեթէ բոլոր եկեղեցական ժամերգութեանց մէջ :

Սակայն մեր նպատակն Պ. Նորայ-րի յօրինած քննադատութիւնը կէտ առ կէտ քննել չէ, վասնոր ոչ միայն այսպիսի քննութիւն մը մեծ աշխա-տութեան կարօտ է, ըստորոհ մի և նոյն քննադատութեան ամեն կէ-տերը պէտք է Նոսր-ճառի գաղղիե-րէն և հայերէն բնագիրներուն հետ բաղդաբել, այլև մեր խնդրէն բոլոր-ովին դուրս է, և եթէ մենք ինչ-ինչ մասերու վրայ վրոյր ինչ ծան-րացանք, երբեք ոչ միայն չենք զար-եանցի տեսութեամբ մը զի Պ. Նոս-րայրեանի Նոսր-ճառի թարգմանու-թիւնը, ինչպէս Պ. Նորայր կը խոսէ, որքան ալ սխալներ պարունակեն՝ այս վերջնոյ դիտողութիւններն ևս բծախնդրութիւններէ զերծ չեն :

Մինչդեռ այն հական սխալներ զոր քաղահամար քննադատող ցոյց կու-տայ Նոսր-ճառի թարգմանութեան մասին, մէկդի թողլով որ մեծ մա-տամբ անմտադրութեամբ գործուած են, այլև ներքի կը լինին երբ ի նը-կատի առնուի գործոյն անհամե-մատ դժուարութիւնը, ինչպէս Պ. Նորայր ևս կը վկայէ : Երբ ի նկատի առնուի զի Պ. Նոսրայրեան աւելի ընթերցման համար վիտակական թարգ-մանութիւն մը պատրաստել ուզած է, ինչպէս կը հաստատեն գործին մէջ ցոյց տրուած անուշադրութիւնը և անմտադրութիւնը, քան թէ դա-սական ընտիր մտանադիր մը, երբ ի նկատի առնուի թէ ուրիշ թարգ-մանիչներու նուազ դժուար գործե-րու թարգմանութեանց մէջ աւելի քաղաքական և մեծ սխալներ կը ընտ-նուին : Երբ ի նկատի առնուի թէ Նոսր-ճառի թարգմանութիւնը կա-տարուած է ճիշդ ասիէ տասնչորս տարի առաջ, այսինքն այնպիսի ժա-մանակ մը, որ հայերէն լեզուն ներ-կային չափ զարգացած և ճոխացած չէր :

Եւ այս ամեն նկատողութիւններէ զամբ ուղարկութեան ամենին աւելի արժանի կէտը սա է որ, միևնոյն պարագայերով կատարուած թարգ-մանութեան մը մէջ կատարուած սխալները բնաւ չեն կրնար զրազե-սի մը կարողութեան կամ տկարու-թեան մասին ստույգ գաղափար մը ընծայել տալու չորս տարի վերջ, քանի որ Պ. Նորայր Նոսր-ճառի քըն-նադատութիւնը ընելով նպատակ ունի հաստատել որ Նոսրայրեան բառարանը չլրնար քան զիւր գե-րադանցել :

Իրաւի սոյն տասնը չորս տարուան մէջ շատ հաւանական է որ Մեծ. Նոս-րայրեան զգալի յառաջդիմութիւն մը գործած լինի իւր հմտութեան և գիտութեան մէջ, ուստի անտեղի չէ ենթադրել որ Պ. Նոսրայրեան կա-րող է ընտիր բառարան մը ընծայելու ընտիր կընդր և ոչ թէ Նորայրի բա-

նարանէն գերազանց, ըստ որում անհնար է անտիպ գործ մը իւր լոյս ընծայուած գործի մը հետ բաղդա-տել : Թէև Պ. Նոսրայրեան կը յայ-տարարէ թէ պատրաստ է բաղդաթիւ-ն և մեծամեծ սխալներ ցոյց առլ Պ. Նորայրի բառարանի մէջ, բայց մին-չև որ իւր գործն ևս երևան չգա՝ անհնար է այժմէն գաղափար մը ցայտնել, միայն թէ անոնց Պ. Ա. Ա. ի պէս Նոսր-ճառի քննադատու-թեան յափշտակութեամբ, առանց Պ. Սաֆարի պէս բացառադիմութիւններէ և անդադններէ հրապարակելու, և լուի, հանդարտ ու համատ կեր-պով իւր գործին աշխատող գրագէտ մը՝ յիտուել երկու տողէ բաղդաթեալ պարբերութեան մը մէջ իբր անկա-րող ցոյց տալու կրնանք. բայց թէ մեծ հաւատ ունինք Պ. Նոսրայրեանի հմտութեան և գիտութեան վրայ և մեծ ալ վստահութիւն նորա երկին յաջողութեան մասին :

Արդէն մի քանի հիւստ անձեր, ու-րոնք տեսած են Մեծ. Նոսրայրեանի բառարանի ձեռագիրը, նպատաւոր լեզուով մը կը խօսին անոր վրայ, և իբր ընտիր գործ մը կը զովարա-նեն, ուստի կրնանք ապացոյցաւ պնդել զի մեր յայտնած հաւատն ու վստահութիւնը անտեղի չէ, մինչդեռ Մեծ. Նորայր որքան ալ հայ մա-տենադրութեան և գաղղիերէն լեզ-ուի քաջահմուտ լինի՝ Մեծ. Նոս-րայրեան ևս քիչ ծանօթ չէ հայ զը-րական առարկան վրայ, ուստի որքան անձեթեմ կրողներն Պ. Ա. Ա. ի այն առաջարկը՝ որով երբեմն նա կը յայտարարէր Արեւելի մէջ, զի եթէ Պ. Նոսրայրեան գրականութեան գրաւիւ կուգէ բոց են իրեն Արեւել և Մեծ. Նորայր ալ անորա-րեմար կը ճանչնայ Պ. Սաֆարի լեզուն երբ Նոսրայրեան ունի կըսէ, իբր թէ անհնար մէկը անդարեւելով :

Մեծ. Նորայր թիւ գաղղիերէն բա-ռեր սխալներ կամ թերութիւններ ունենայ, բայց ասոր համար կրնանք միթէ ըսել Պ. Ա. Ա. ի պէս թէ՛ այլ-զը ալ ևս բառարանի պէտք չունի, ու ոչ աշխատի կուգէ թող Արեւելին և Մեծ. Նորայր աշխատելից դադարի :

Չափազանց եռատրական կը զըտ-նենք Պ. Ա. Ա. ի այդ առաջարկը, և առանց ուրիշներու պէս աղպային խնդրներու մասին անոր տարա-կարծիք չուեալ՝ զինքը անմիջապէս հարուածելու վրայից մ'ունենալու և անորի կամ ամուսնացեալ ըւ-լալը քննելու, կրնանք ըսել թէ բա-նարաններու խնդրոյն ամենին հա-մաժող չենք գտնուի իրեն և ընդ-հակառակն կը խախտուի զի ինչպէս որ Մեծ. Նորայր ընտիր բառարան մը ընծայելով աղպին՝ զայն ընտրա-պարտ ըրած է այսօր, նոյնպէս նաև Մեծ. Նոսրայրեան ևս տարբերա-կութիւններով և առաւելութիւններ, որով ընտիր բառագիրը մը յօրինէ և ընդհանուր աղպը երախտաւոր ընէ :

Երևու համար միմիայն եզրկապ-տի գործող լրաց : Պիղմարը իշխանն այս ամսոյ 20ին մտած է ի Պերլին՝ այսու ամենայնիւ ժողովն առաջիկայ նոյեմբեր ամսոյ մէջ պիտի գու-մարի, վասն զի տակաւին բոլոր տէրութիւնք իրենց հաւանու-թիւնը տուած չեն, և Պիղմարը իշխանը ժողովը դուժմորելէ ա-ռաջ կ'ուզէ ժողովը մասնակցել իտերութեանց հետ սկզբամբ հա-մաձայնութիւն մը գոյացունել ինքզոյ նիւթ եղող կէտերուն վրայ :

Կազմ. Նոսր-ճառի. — Եթե մը լրագիրը տեսալ մը յարըն-չականութիւն տեսնել կը կարծեն չէրպէս որ Պիղմարը կոմսին ի Լոնտոն և ի Բարիլ ճանբորդու-թեան և Բոնիդի Բոնիդիերանին միջև : Բոնիդի խնդրոյն համար Պերլին մէջ ժողով մը գումա-րելու գաղափարը Պիղմարը կոմ-սին Անգլիա ճանբորդութեան գաղափարն յղացուելէ շատ ա-ռաջ ճանաչ առած էր, Կըհա-ւաստեն որ Բոնիդի խնդրոյն բա-նակցութիւնը այլ ևս երկար ա-տեն չը պիտի տեսնուի, երկուքին նայելով երբ կայրութիւնը և Յարման համաձայն են, այս վար-կինիս, սոյն խնդրոյ վրայ : Կը-կարծուի նաև թէ Արմանիոյ կայր-րը նամակաւ մ'առաջագրած է Փորթուկի թագաւորին այն տեսակէտը զոր ունի Արմանիո, Ռուսիա և Աւստրիա : Բոնիդի խնդրոյն մէջ Արմանիոյ և Փոր-թուկի միջև վեճի մը խնդիր չկայ ըսաւ :

Փոյն հետեւեալ հեռագիրը կը տարնայ Պերլինէն. — « Պարսի-Քուրդիս ի Բարիլ հրատարա-կած ծանուցարկին համեմատ, կ'երեւի թէ Պիղմարը իշխանին առ այս գիշացան տուած հարգ-րանքները ինքն ինքն կանը կը իրէ, այսինքն իր ի Ս. Եւ-նանի վիշ մեկնելուն նախորդ օ-րուան թուականը : Ասկէ կը հե-տեւի թէ Պիղմարը իշխանին իր միտնային հետ ունեցած համա-ձայնութեան գաղափարն արդէն ունեւր երբ ի Բոնիդի ճանբոր-դեց : »

Վերջոյնիս լրագիրը թղթակ-ցութիւն մը կը հրատարակէ, որ կըրորդի Նիկիէի խնդիրը Պեր-լինի ժողովը քննադատելու են-թարկելու առաջարկութեանց մը : Անգլիայի թղթակիցը կը իշխանէ թէ, Նիկիէի և Պերլինի գետա-խառնուելին վրայ եղող Լոք-սիսի երկրը գրաւուած է Անգ-լիայ կողմէն 1840էն ի վեր : Կը յաւելու թէ, Անգլիա միշտ և հանապաղ Նիկիէի վաճառակա-նութիւնը պաշտպանած է գե-տին վրայ կեցող թնդանութիւնը նաւարով : Անգլիայի հիւպատոսը գաղափարն իշխանութեան մ'ու-նեցած են իշխան հոն, որ ոչ բը-նիկներուն և ոչ ալ Եւրոպացոց կողմանէ մերժուած է :

Այս խնդրոյ վրայ Փոյն յօդուած մը կը հրատարակէ, ուր կը իշխէ թէ նոյն տեղի անգլիական գաղթա-կանութիւնը իրենց աղպայնոց հաւատար իրաւունքներ կ'ընծա-յեն ամեն հոն գտնուողներու, մինչդեռ ոչ այսպէս չէ : Սէնէկա-լի, ոչ Կապոնի և ոչ ալ Հընգ-կա—Չինի մէջ, և կը յաւելու թէ, Բոնիդի մասին Անգլիո—Փորթու-կիան գաղափարութեան տե-րութեանց կողմանէ մերժուելէն անմիջապէս ետեւ, Անգլիա՝ Ար-մանիոյ հետ բանակցութիւններ ըրաւ այս խնդրոյ վրայ :

Բէլ Մէլ Կազմ. միւս կողմէ կը-հաստատուէ թէ, Պիղմարը իշխանն Արիւսիէի գործող վրայ ժողովը մը գումարումն հրաւիրելով, լորտ կ'անմիջի մէկ ծրագրին հետեւ-ցաւ : Արտաքին գործող նախա-րարն արդէն յանձնարարած էր զոյցը տարի մ'առաջ, և եթէ

չյաջողեցաւ պարզապէս Բորթու-կայի կառավարութեան բնդ-դիմութեան պատճառաւ էր, որ չէր համաձայնէր Լոնտոնի կառավարութեան դիտարոշու-թեանց : « Յետոյ է որ, կը յա-ւելու ինչեալ թերթը, մեր յղա-ցած գաղափարն այսօր իրակա-նանայ ոչ թէ մեր ջանքը, այլ Պիղմարը իշխանի միջամտու-թեամբ : »

Փոյն Վիկտորիան թերթին կը իրեն Պերլինէն թէ, հաւատա-լու տեղի կայ որ, Պիղմարը իշ-խանի և Գաղղիոյ գետական Պ. Բուռնիի բանակցութիւնը կը-գործէր իրաւաւոր յաղթա-վորներէն ոչ միայն Արիւսիէի գործող, այլ նաև Արիւսիէան Ա-սիոյ մէջ Յարմանի անդրադա-րեան քաղաքականութեան : Չէ կարելի ենթադրել որ Յարման, մինչ Չինաստանի մէջ այս քան դժուարութեանց վրայ, Լոք-հա-ւաստեն և պէտք ունի Եւրոպայի մէջ իր ետեւ պահպանելու, լուստոր գաղափարներ տուած չըլլայ Պիղ-մարը իշխանին, այդ հեռուոր երկրներու մէջ իր ունեցած բուն նպատակաց վրայ : Լոք-հա-ւաստեն, իսկաւ հաւանական է որ Պիղմարը իշխանին տեղեկու-թիւններ տրուած են Չինական խնդրոյն և անոր հաւանական հետեւանց վրայ : Այս առթիւ Պերլինի թղթակիցը կըսէ. — Մին-չև հիմա սովորաբար այնպէս կը ժողովուր թէ, Սուէյշի ջրան-ցը Յարմանի Արիւսից համար միակ առնտրական ուղին է : Բայց քիչ ժամանակի մէջ, երբ Բանամայի ջրանցի աւարտի երկ-րորդ ուղի մ'ևս պիտի տեսնե-րուն, որուն ստացումը թող պի-տի տայ զայն գրաւող տէրու-թեան եղիպտական ջրանցի առ-դինը գրել : Ասի պատահակա-նութիւն մ'է զոր բարձր գիւա-նութեան տեսով կը պարտաւորի, և որուն իրաւանութիւնն իմա-նաւոր եւրոպայի պիտի թողա-տը այլ ևս Սուէյշի ջրանցին կախում չունենալ և այլ ևս կա-րնորութիւն չընծայել եզրկապտի խնդրեմադած դժուարութեանց, ինչէ միտնաւոր : Պ. Լքսիսի Բանամայի պնդման մասնակցու-թեամբ, առաջին իրաւունքն ունի ջրանցին ստացման, այժմ տարապէս կը հաստատուի Հընգ-կա—Չինի մէջ և կը յարձակի մասնաւորապէս գէպի յիւրեւր գտնու Յարմանի կողմէն վրայ : պէտք է խոստովանել թէ անդրադաւաքեան խիտ մեծ քա-ղաքագիտութիւն մ'է այս Գաղ-ղիական հաւատարմիցն Արման-եան ուղիւնունէն Չինացի մոլերն անցնելով, Յարմանի ստացումն ոչ նուաղ կարեւորութիւն պիտի ու-նենայ Յարմանի համար, որքան եզրկապտն Անգլիոյ համար խիտ մեծ սխալ մը պիտի ըլլայ Յարմ-անի համար Յարման կողմէն ետ տուլ տուգանքի մը վստահել :

Այս քաղաքականութիւնն հա-տատուելով Պիղմարը իշխան կրնայ երկու նպատակ ունենալ, կամ այն է որ Անգլիոյ ստորնանայը կուգէ նոյնիսկ եթէ ըլլայ Յարմ-անի մեծնալովը, և կամ այն է որ կրնամէ հեռուոր ապագայի մը մէջ կարենալ աւելի լաւ կեր-պով առնել Գաղղիոյ ստացումը : Ներքը քան Անգլիոյ՝ որուն ծովու-լին առաջնակարգութիւնն ան-վիճելի է տակաւին : »

ՕՐՈՒՄԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԲԱՐԻՉ 20 հոկ. — Հալի մուն-կէն այսօրուան թուականաւ հե-տեւայը կը հեռագրէ Պրիէր ար-լի զորապետը. — « Կարմիր գե-տին վերին կողմերը բաղձաթիւ-թնաւաններու ներկայութիւնը կը ծանուցուի : Ամուս 13ին Թիւրքի-ն

Բուսնի վրայ յարձակելը են նո-քա, բայց յետո միւսեր են մե-ծամեծ կորուստներ տարւոյ : Մենք ոչ մեռեալ և ոչ ալ վիրաւորեալ ունեցանք : »

Բուսնի ծովական երկկուան թուականաւ կը հեռագրէ Բէ-լուսկէն թէ, իր զորքերն զբա-ղած են Բէլուսկի գրից բոլոր-տիքը բերդակներ շինելու :

ՇԱՆԿԱՅԻ 19 հոկ. — Ամուս 10ին հոս հատած գաղղիական տեղեկագրութիւններ կը ծանու-ցանեն թէ, գաղղիական զորա-վորները Կուռուտի յաղթա-թիւն մը տարին թշնամոյն վրայ Լանկադի մետ : Ճակատամարտին մէջ 3000 Չինացիներ, իրենց հրա-մանատարն ալ միատեղ, ուսմե-նուեցան : Գաղղիացոյ կորուստն աննշան է :

ԲԱՐԻՉ 17 հոկ. — Երեւելի-նաւ թաւ : Արտաքին քաղաքա-կանութեան համար եղած բոլոր հարցապնդմանը օրաձգուեցան Թոնքինի գործող համար խնդր-ուած վերակերու վիճաբանութեան տեսնել :

Երեւելիականութեան մեծամաս-նութիւնը նպատաւոր կը թուի ցորենի միւս տարբին յաւելման առաջարկութեան :

ԲԱՐԻՉ 18 հոկ. — Երեւելի-ականական ժողովը, երկրագոր-ծական տաղանային վերաբերեալ զանազան խնդիրներու և առա-ջարկութեանց վրայ վիճաբանե-ցաւ :

Ժիւլ Ֆերրիի կողմանէ խնդ-րուած օրակարգն ընդունուեցաւ 239 ձայնիւ ընդդէմ 173 ձայնի :

ԼՈՆՏՈՆ 17 հոկ. — Անգլիա-կան կառավարութիւնն որոշած է Լոնտոնի Կուստի, Եւրոպայի և Հոնկ Բոնիկ ամրոցները :

ՊԱՐԻՉ ՓԷՇԹ 17 հոկտեմ. — Երեւելիական թաւ : Նախարարայ խորհրդի նախագահ Պ. Թիճա-այսօր բանախօսութեան մը մէջ գոհութիւն ցուցուց Աւստրիոյ և Արմանիոյ միջև գոյութիւն ունե-ցող միութեան համար, որուն նպատակն է խաղաղութիւն և օ-րոյ մասնակցած է Ռուսիա Սկի-էսիկ վիշի մէջ :

ՊԷՐԼԻՆ 18 հոկ. — Պրուս-կիէի իշխան դուքսն այսօր մե-ռաւ :

ԲԱՐԻՉ 21 հոկ. — Երեւելի-նաւ թաւ : Երեւելիականութեան րանայ վրայ, երեւելիականական ժողովն ընդդէմ 191 ձայնի՝ 294 ձայնով մերժեց առաջարկութիւն մը, որ կը վերաբերէր կառավա-րութեան Թոնքինի վարկերուն Յանձնաժողովը հարգած զաղ-անի յայտարարութիւններուն :

Ժողովը մեծամասնութիւնը արամադիր է առա կառավարու-թեան բոլոր պահանջած վարկե-րը, որպէսզի չուտով վերջ գանն Թոնքինի գործերը :

ԻՍՄԱԻԼԻՆ 21 հոկ. — Հոկ-տեմբեր 11էն մինչև 20 Սուէյշի ջրանցին անցնող նաւուց թիւն է 91 : Տասնօրեայ հատովն է մէկ միլիոն վրչ հարիւր եօթանասուն հազար ֆրանք :

ԼՈՆՏՈՆ 22 հոկ. — Երեւել-ուան Տրմֆրայի մէջ պահպա-նողականաց ըրած մէկ գումա-րումն ետեւ, ամբողջ քարեր նետեց Սուիզայրի մարդիկին և այլ պահպանողական տեսնա-րաններու կառքերուն վրայ, բաղ-մաթիւ ապակիներ և լոպտեր-ներ խորտակուեցան :

ԲԱՐԻՉ 22 հոկ. — Ծատ լրա-

ORPHELINAT GREC
ԵՐԵՎԱՆԻ ԶՄԻՐՆԻՈՅ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Այս վիճակահանութիւնը բա-
ցառական է՝ տոմարներն ստա-
ցողներու ընծայած իր մեծ բաղ-
դին, իր բնական թուայն, բու-
թեան և բաղադրութեան պատ-
ճառաւ: Լեւոնիւն ըստ ար-
ժէքը նոյն իսկ հանուած տոմ-
արներու ամբողջ գինէն բար-
ձր է:

Առաջին և մեծ վճիռ է գիւ-
ղական ընդարձակ տուն մը, որ
չընդապատեալ է 14,500 քառա-
կուսի կանգունի մօտ լայնածա-
ւալ պարտէզէ մը:

Հետեւող 51 վճիռները կը բաղ-
կանան պարտէզներէ, լեցուած
ծովու եղբորներէ, որք կը գըտ-
նուին Կէօղթէփէի ամենէն նշա-
նաւոր մասին վրայ, և որոց ա-
մենէն փոքրն ունի 13 կանգուն
երես և 36 կանգուն երկայնու-
թիւն:

Տոմարակաց թիւն է 3315, իւ-
րաքանչիւրին գինն է մէկ ոսկի
օսմանեան:

Վիճակահանութիւնը պիտի
կատարուի առաջինս գեկտեմ-
բեր ամսոյ մէջ յատկապէս կող-
մուած միջադէպին մասնաժողո-
ւի մը հսկողութեան տակ: Ա-
ւելի մանրամասն տեղեկութեանց
համար պէտք է դիմել յունաց
Որբանոցը ուր ղեկավարած է ծը-
րագիրն ու պայմանները: Նաեւ
Խրաքանչիւր տոմար կը կրէ իր
վրայ ի իւր բացատրութիւննե-
րէն:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ՈՐԲԱՆՈՅ

MOORE'S
PATENT
FERTILISER

ՈՏՔԻ ՓԱՊԱՐՆԵՐԻ (ՆԱՍԻՐ) ՀԱՄԱՐ ԱՆՎՈՐԵՑ ԲՈՒՇՈՒՄԸ
ԻՐ ԴԵՂՔԱՆ «ԼԷՆՆԵՐ» ՁԱՆՈՒՄՈՒՄԸ

Grande Distillerie Centrale de
Paris—, Bordeaux, Charan-
ton, Havre & Bruxelles.

Eugène de Francony Livourne
Bordeaux.

Մոյն հոշակաւոր գործատանց գի-
նիւնները, գօնեքները և ամեն տե-
սակ անուշ ոգիւնց ըմպելիներու ա-
մենալաւիկը եւ ամեն տեսակները
կը ծախուին:

Յ. Գ. ՎԼԻՄԵՐՆԻ ԵՒ ԸՆԴ.

Վերականգնող Երեւանի խան Դ՝ 20

Mc. Caw, Stevenson and
Orr d'Islande.

ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐՈՒ ՆԻ ՇԵՋԱՆ
ՆԱԿԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆԱՌՈՐ
ԱՊԱԿԱՆԵՐ

Ապակիի վրայ գոյններու
ամենակատարեալ նմանու-
թիւն — Խիստ գիւրդնե-
պով կը փակցուին — Դոյնե-
րը անուէր են և երաշխա-
ւորեալ — Դիւները բացառիկ
կերպով աման են, Ամբողջ
ճաճկատանի և եղբայրութի
համար միակ գործակալ:

Յ. Գ. ՎԼԻՄԵՐՆԻ և Ընկերութիւն, Չմիւսիւս, Երեւանի
Ֆերմանէն թիւ 20:

Կը ծախուի նմանապէս Պ. Յ. Բասարիի վաճառատունը
Ֆերմանց փողոց, ինչպէս նաեւ Պ. Ա. Նոսիւրի և Ընկերու-
թեան վաճառատունը, Շիշէնիէր ճատէսի:

ԸՆԴՀԱՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒ

ՃՈՆ Ա. Ա. ԿՈՆ

QUEEN MARINE INSURANCE CO. LTD.

ՀԱՄԱՐ 10,000,000

ՍՏԱՆԴԱՐԴԱՆՔԸ ԵՐԵՎԱՆԻ

ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐՈՒ ՆԻ ՇԵՋԱՆ

ՆԱԿԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆԱՌՈՐ

Ապահովել ուղղորդել պէտք է գիւնն առ
Պ. Յ. Կ. ՀԻՄՆԵՐՆԻ, Սէֆերեան խանին
քով՝ Եսայեանց մաղաղան:

ELIXIR DENTIFRICE
ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԻՖՐԻՍՍ աղւայ
մաքրող հեղուկին գործածու-
թեամբ, բոլորովին կանցնի
ԱԿՈՒՆԵՐՈՒ ՑԱՆԸ

ՓԼԵՆՏԻՎՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՌՈՐԵՆՈՒ
ԴԻՍԻՍՈՐ ՏՈՄ ՄԱԿԻՒԼՈՒՄ
Իւր ամենէն մեծ շէնքերը տա-
րու Պրուսիոյ մէջ 1880-ին եր-
կու հատ ոսկի շքադրամ ստա-
ցած է: Իսկ արքայ փէր Պրուս-
իոյ կողմանէ 1873-ին հնարուած է
EAU de ZENOBIE

ՁԼԵՆՈՒԹԻՒՆ ԶՈՒՐԸ
որ մաքրութիւն իրենց նախկին գոյ-
նը տալու համար եղբայրն իւր
մէջ և քիչ օրուան մէջ արգիւն-
քը կը անուշիւ: Գործածութիւնը
խիստ գիւրդնէ: Այս հեղուկը
ներկէ, այլ ընտիր դեղաբա-
ւոյն չունի, որ մաքրելու զօր-
անութիւն թափելու կարգիւն և ի-
րենց նախկին գոյնը կուտայ:

ԼԱՅՈՒՆ ՓՈՒՏՐԱՆ
վաղող, կակուղ և վաղորն է:
Լահուի Կոնստանտին մէջ կը բովան-
դակին թէ բրինձի փոշին և թէ

մինչև հիմա գործածուած փոշի ի-
նքուրն (փուրա) ընտիր յատկու-
թիւնները: Այս փոշին եթէ
միշտ գործածուի, մորթին գե-
ղեցկութիւն և փայլունութիւն
մը կուտայ: Եւ յապապանէ զայն
Այս փոշին քսուելէ վերջ պէտք
է որ բարակ լոթով կամ կակուղ
վրձնով մը սրբուի:

ՏՈՒԹՈՐ ՌԻՇԱՐԴՆ ԵՒ ԸՆԴ
խիստ կատարեալ և ընտիր ներկ
մէջ, Գործածելէ առաջ մաքրելու
լուարու առանց պէտք կենալու
մաղ և մօրուք կը ներկէ և մի-
թին վրայ ամենին բիծ չընէ:
Ընդհանուր գործակալն է ի
Պորտո Զիւլիկերի փողոց 3 թիւ,
1887-ին հիմնուած ընկերութիւնն:

ԱՍԼԵՆ
Բոլոր ասոնք կը ծախուին իւրիւրի
ընտիր հասեղներու ծախողնե-
րուն, դեղաբաններուն, դեղա-
գործներուն և այլն քով:
Այսպիսի ամենակատարն համար
ընդհանուր գործակալն է
ՊԱՐԺ. ՖԻԼԻՓՈՒՅԻ
Իւրիւր, Ֆերմանց թաղ
Ռիւիկի Ֆերմանէն:

ՎԻՃԵՆՍԻ ԿԵՆՍՅ ՆԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Compagnie d'Assurance Viennoise—Vic et Rentes Viagères—

Վիճենսյի Կենսոյ և Հանգստեան Թոշակի Ապահովութեան Ընկե-
րութիւնը խիստ շահաւոր և գիւրամատչելի պայմաններով ապահո-
վութիւններ կ'ընդունի ամեն կարգի և հասակի անձանց:

Ա. Ուղղակի մահուան դէմ ապահովութիւն:

Բ. Որոշեալ ժամանակէ մը վերջը վճարելի ապահովութիւն:

Գ. Փոքրիկ աղայոց և աղջկանց դրամագլուխ և օժտի ապահով:

Ընկերութիւնը իւր մօտ ապահովեալ անձինքը կ'ընդունի իւր շա-
հուն իրր ընկեր, և միշտ 3 տարին անդամ մը ապահովեալին վճա-
րելի մէկ տարուան տուրքին վրայ միշտ 1/40 բաժանելի շահ մը
երաշխաւորելով:

Ընկերութեան գլխաւոր և իրազօր Գործակատարները. ի Պոլսոյ,
Տեաքը Լըպէ է Ֆիլիպպոսի գրամատունն է:

Չմիւսիւսի Գործակատար Մ. Օսկար Միլլան Լօբաւ է. քօլ Է. Վան
Ճէլիք Դ՝ 27:

Եւ որովհետեւ այս Ընկերութեան մասնաւոր և շահաւոր պայման-
ները շատ ճիւղերու կը բաժնուի, առ այժմ պէտք է գիմել առ
Մ. Նազարեթ Նազարեան, Վերանայող Թուրքիոյ, որ յատկապէս
պաշտօնով եկած է հոս քիչ մը ժամանակի համար, որպէս զի իւ-
րին պէտքը ըլլալիք տեղեկութիւնը գոհացուցիչ կերպիւ լինին:

Գ. Ն. ԼԵՎԵՆՏՈՒՆՈՅ

ԶՄԻՐՆԻՈՅ

Ֆերմանց թաղ, Ն. Սիւրիւրի ֆերմանէն

(Քափուկներու եկեղեցին դէմ)

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին, թէ մեծ և թէ փոքր քա-
նակութեամբ կոնակներ, երկրներ, ժապաւեններ, դարգեր, տաղ-
նագործութիւններ, բուրձ, ասեղ, թաղիւններ, շապիկներ, վըշ-
նոցներ, փողկապներ, գուլպաներ, տղու գլխարկներ, ծագիկներ,
փետուրներ, հովանոցներ, հոտեղեններ, մանկանց խաղալիքներ, մո-
մաղձ կտաններ (մուշէմա), պատառաքաղ և դանակ, հարմանի-
կոն (արմանիք), կիթառ, քնար, սրինգ, օդաւազ, և այլն և այլն:
Արժաթ մեծիւր 33 զուրուշի հաշուով կ'առնուի:

CHEMIN DE FER D'AIN

ՃԱՄԱՆԿԱՅՈՅՑ, ՍԿԵԱՆ 17/29 ՅՈՒՆԻՍ 1884

ՊՈՒՃԱ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—Կ. Ա. 12,45.—*8,45.—*7,20Կ. Ե. Իւրիւրէն
» 6,30.—7,30.—8,25.—9,40.—Կ. Ա. 2,30.—*6,30.—*8.—Կ. Ե. Պուճ.
Ամեն շաբաթը իւր թաղ 2,30—Կ. Ե. Վերադարձ 3,45.—Կ. Ե.

ԻՍԿԱՆՈՐ

Ժամ 6,40.—9.—10,45.—Կ. Ա. —2,30—4,45—6—Կ. Ե. Իւրիւրէն
» 7,30.—8,25.—9,40.—12.—Կ. Ա. 3,45.—4,30—7,30.—Կ. Ե. Պուճ.

ՍԵՎՏԻ ՔԷՕՅ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—Կ. Ա. | *5,45.—Կ. Ե. Իւրիւրէն
» 8.—9,30.—Կ. Ա. | *6,45.—Կ. Ե. Սեփաքէօյէն
Ամեն շաբաթը իւր թաղ 2,30—Կ. Ե. Դարձ 3,30 Կ. Ե.

ՀԱՆԱՊԱՅՈՐ—Սեփաքէօյի համար 8.— Կ. Ա.
» Նաղէլի » 8.—10,40.— »
» Շառաւաղի » 6,40.—8.—10,40.— »
» Թիւրէի » 8.—10,40.—12.— »

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ԴԻՍԻՍՈՐ ԴԻՍԻՍ

Սկեալ 22 Սեպտեմբեր 1884

ԿԱՌՈՒՂԻՆ ԿԸ ՄԵԿԵՆԻ

ԻՍԿԱՆՈՐ ԱՆՎՈՐ

Կը մեկնի Իւրիւրէն	Կ. Ա. 9 39.	Կ. Ե. 4 30.
Կը հասնի Մէնէճէն	» 10 39.	» 2 39.
» Մաղիւս	» 11 53.	» 4 44.
Կը մեկնի Մաղիւսէն Դառապա	» 12 7.	
» Մաղիւս	Կ. Ե. » 2 23.	
» Ալաշէֆ	» 3 44.	

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

BOURNABAT

Ի ԶՄԻՐՆԻՈՅ ՊՈՒՐՆԱՊԱՅ

Սկեալ 22 Սեպտ. 1884

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կես օրէն առաջ ժամ	Կես օրէն ետեւ ժամ
7. 8. 9. 12.	3 45. 4 30. 5 45. 6 45.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կես օրէն առաջ ժամ	Կես օրէն ետեւ ժամ
8. 9. 15. 10. 30. 12.	2. 20. 3. 10. 4. 5. 15. 6. 30.

ՊՈՒՐՆԱՊԱՅՏԷՆ Ի ԶՄԻՐՆ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կես օրէն առաջ ժամ	Կես օրէն ետեւ ժամ
7. 30. 8. 30. 9. 35.	1. 30. 3. 45. 5. 15. 6. 15. 7. 15.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կես օրէն առաջ ժամ	Կես օրէն ետեւ ժամ
8. 30. 9. 45. 11.	12. 20. 2. 40. 3. 30. 4. 45. 6. 7.

ԱՐՏԱԼՈՅՈՒ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԵՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐԱՆԱՅԱՐԿ ԹԻՒ 17